

आर्थिक वर्ष ०७३/७४ को लागि गाविस तथा नपाको लागि बजेट सिमा तथा आयोजना छनौट गर्दा प्राथमिकताका आधारहरु : आयोजना छनौट गर्दा प्राथमिकताका आधारहरु :

१. आयोजना छनौट गर्दा आर्थिक तथा सामाजिक दृष्टिकोणले पछाडी पारिएका वर्ग एवं क्षेत्र तथा दलित, उत्पिडित, महिला, अपांग, आदिवासी, जनजातिको विकासमा सघाउ पुग्ने ।
२. बढी भन्दा बढी स्थानीय वासिन्दाहरुको सहभागिता र श्रम प्राप्त गर्न सकिने आयोजनालाई प्राथमिकता दिई आयोजना छनौट गर्ने ।
३. स्थानीय साधन, सीप, स्रोत र क्षमताको परिचालन हुन सक्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिने ।
४. आयोजना छनौट गर्दा लैगिक सन्तुलन, वातावरणलाई प्रतिकुल असर नपर्ने खालका आयोजनालाई प्राथमिकता दिने ।
५. सर्वसाधारण जनतालाई तत्काल प्रत्यक्ष फाइदा हुने तथा रोजगार प्रवर्द्धन हुने र कृषि उत्पादन वृद्धि गर्ने तथा आय आर्जनमा सघाउ पुग्ने आयोजना छनौट गर्ने ।
६. सर्वसाधारण जनतालाई फाइदा पुग्ने।
७. उत्पादनमुलक र कम खर्चमा अधिक फाइदा पुग्ने खालको।
८. मागको आधारमा ।
९. रोजगारिको अवसर सृजना गर्ने खालको।
१०. जनसहभागिताका आधारमा ।
११. प्राविधिक तथा सामाजिक मान्यताका आधारमा ।
१२. समुदायको रुची ।

जिल्ला विकास योजना तयारीका क्रममा जिविसद्वारा गाविस तथा नपालाई पठाइएको बजेट सिमा तथा मार्गदर्शन

बजेट सिमा (स्थानीय निकाय अनुदान तर्फ)

१. ३३ वटा गाविस र ८ नपा प्रत्येकलाई रु ५ लाखको दरले अनुदान दिने ।
२. गाविस/नगरपालिका अनुदान अन्तरगत गाविस र नगरपालिकालाई प्राप्त हुने अनुदान रकम ।

मार्गदर्शन :

१. जिल्ला विकास समिति भन्नाको आवधिक योजना, जिल्ला यातायात गुरु योजना र गाविस तथा न.पा.को आवधिक एवं गुरुयोजनालाई आधार मानी आयोजना छनौट गर्ने ।

२. अधुरा योजना, छोटो समयमा बढी प्रतिफल दिने तथा कम लगानीबाट बढी जनसंख्यालाई लाभ पुऱ्याउने खालका आयोजना र सकभर १ वर्षमा नै पुरा गर्न सकिने आयोजनालाई प्राथमिकता दिई आयोजना छनौट गर्ने ।
३. आयोजना छनौट गर्दा आर्थिक तथा सामाजिक दृष्टिकोणले पछाडी पारिएका वर्ग एवं क्षेत्र तथा दलित, उत्पिडित, महिला, अपांग, आदिवासी, जनजातिको विकासको लागि प्राथमिकता दिई कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
४. बढी जनसहभागिता प्राप्त गर्न सकिने आयोजनालाई प्राथमिकता दिई आयोजना छनौट गर्ने ।
५. स्थानीय स्रोत साधनको परिचालन हुन सक्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिने ।
६. आयोजना छनौट गर्दा लैंगिक सन्तुलन, वातावरणलाई प्रतिकूल असर नपर्ने खालका आयोजनालाई प्राथमिकता दिने ।
७. स्थानीयस्तरमा संचालन गरिने कार्यक्रमका लागि समूह गठन गर्दा पहिला नै गठन भई रहेका समूह प्रयोग गर्ने ।
८. योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र मूल्यांकनमा समन्वय र सहयोगका लागि कार्यतालिका बनाई कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
९. राष्ट्रिय योजना आयोगको सचिवालयबाट प्राप्त हुने बजेट सिमा र मार्गदर्शनलाई समेत मध्य नजर गरेर आयोजना तर्जुमा गर्ने ।
१०. गाविसले प्रस्तावित बजेट र कार्यक्रम तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्यांकनगर्दा स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ को पूर्ण पालना गर्ने ।
११. वडा नागरिक मञ्च र नागरिक सचेतना केन्द्रबाट सिफारिस भएका आयोजनाहरूलाई योजना तर्जुमा गर्दा प्राथमिकता दिने ।
१२. स्थानीय निकाय स्रोत परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०६९ मा व्यवस्था भए बमोजिम पूंजीगत बजेट मध्ये महिलाहरूको लागि १०%, बालबालिकाहरूको लागि १०% र आदिवासी जनजाति, दलित, महिला र पिछडीएका वर्गहरूको लागि १५% अनिवार्यरूपमा विनियोजन गर्ने ।
१३. सबै गाविसहरूले चालु आर्थिक वर्ष भित्र गाविस पार्श्व चित्र (Village Profile) तयार गरी सक्ने व्यवस्था मिलाउने ।
१४. आकस्मिक प्राकृतिक प्रकोप न्यूनिकरणको लागि केही रकम विनियोजन गर्ने र जिविसबाट प्राकृतिक श्रोत (हुंगा गिटी बालुवा कर) वापत रकम प्राप्त गर्ने न.पा/गाविसले सो रकम नदि नियन्त्रण कार्यमा मात्र खर्च गर्ने गरी कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
१५. राष्ट्रियस्तरका कार्यक्रममा सहयोग पुऱ्याउने, **CFLG, EFLG, ODF**, धुवाँरहित भान्सा घर अभियान, पुर्ण खोप, पुर्ण साक्षरता कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिने ।